

**Sprawozdanie z realizacji *Programu ochrony powietrza dla strefy –
miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński)* przyjętego przez
Sejmik Województwa Podlaskiego uchwałą Nr XXVIII/329/09
z dnia 27 kwietnia 2009 r.**

Białystok, maj 2012 r.

1. Przyczyna stworzenia programu i obowiązek sprawozdawczości.

W wyniku przeprowadzonej przez Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku rocznej oceny jakości powietrza w województwie podlaskim dokonanej w 2005 roku, miasto Łomża zostało zakwalifikowane jako strefa C, a tym samym Marszałek Województwa Podlaskiego zgodnie z art. 91 ust. 1 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.) został zobligowany do opracowania programu ochrony powietrza (POP). Przyczyną obligującą do stworzenia Programu było wystąpienie w strefie ponadnormatywnych stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10. Program ochrony powietrza dla strefy – miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński) został przyjęty przez sejmik Województwa Podlaskiego uchwałą Nr XXVIII/328/09 z dnia 27 kwietnia 2009 r.

Poniżej została przedstawiona charakterystyka strefy dla której wykonano program ochrony powietrza.

Tabela 1. Charakterystyka strefy dla której wykonano program ochrony powietrza.

Nazwa strefy		miasto Łomża
Kod strefy		4.20.27.62 (nowy kod: PL.20.02.m.01 od 2007 r.)
Na terenie lub części strefy obowiązują dopuszczalne poziomy substancji określone	ze względu na ochronę zdrowia [tak/nie]	Tak
	ze względu na ochronę roślin [tak/nie]	Nie
	dla obszarów ochrony uzdrowiskowej [tak/nie]	Nie
	dla obszarów parków narodowych [tak/nie]	Nie
Aglomeracja [tak/nie]		Nie
Powierzchnia strefy [km ²] (2005 r.)		33
Ludność [tys.] (2005 r.)		68,8

Źródło: Program ochrony powietrza dla strefy – miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński).

Zgodnie z *ustawą z dnia 13 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U z 2012 r. poz. 460) - nowelizacja przeprowadzona w związku z transpozycją do prawa polskiego Dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (zwana Dyrektywą „CAFE”) przyjęto, że dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza obowiązuje nowy podział kraju na strefy. Zgodnie z nowym podziałem na strefy obecnie przedmiotowa strefa została włączona do strefy podlaskiej, kod: PL2002.

Marszałek województwa zgodnie z art. 94 ust. 2a *ustawy Prawo ochrony środowiska*, co 3 lata, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie z realizacji programów ochrony powietrza. Niniejszy dokument jest pierwszym sprawozdaniem z realizacji *Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński)*.

2. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń i zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów substancji.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku na mocy art. 89 *ustawy Prawo ochrony środowiska* wykonuje coroczną ocenę jakości powietrza, na podstawie której dokonywana jest klasyfikacja stref w oparciu o przyjęte kryteria, tj.: dopuszczalny poziom substancji w powietrzu oraz poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, poziom docelowy, poziom celu długoterminowego. Kryteria te były i są standardami jakości powietrza, które po określonym terminie nie powinny być przekraczane. Klasyfikację wykonuje się dla wszystkich wspomnianych wcześniej poziomów substancji w powietrzu i jest ona podstawą do podjęcia decyzji o potrzebie zaplanowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza w danej strefie.

Poniżej przedstawiono wyniki klasyfikacji strefy – miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński)/strefa podlaska dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz zestawienie ilości sytuacji przekroczeń stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10.

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński) w latach 2005-2011 - dla poszczególnych zanieczyszczeń oraz klasa ogólna dla strefy z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy		miasto Łomża/strefa podlaska						
Kod strefy		4.20.27.62 (nowy kod: PL.20.02.m.01 od 2007 r.)/ strefa podlaska						
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy	SO ₂	A	A	A	A	A	A	A
	NO ₂	A	A	A	A	A	A	A
	PM10	C	C	A	A	C	C	C
	Pb	A	A	A	A	A	A	A
	C ₆ H ₆	A	A	A	A	A	A	A
	CO	A	A	A	A	A	A	A
	O ₃	A	A	A	A	A	A	A
Klasyfikacja ogólna		C	C	A	A	C	C	C
Działania wynikające z klasyfikacji		1. Program ochrony powietrza oraz kontynuacja badań do oceny pyłu PM10. 2. Kontynuacja badań do oceny stężenia SO ₂ , NO ₂ , O ₃ , NOx, NO ₂ , CO i C ₆ H ₆ – pomiar w aglomeracji na stacjach automatycznych. 3. Wzmocnienie systemu oceny stężeń poprzez pomiar pyłu PM 2,5.						

Źródło: WIOŚ Białystok

Tabela 3. Zestawienie ilości sytuacji przekroczeń stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszzonego PM10, które zanotowano w latach 2005-2011 na stacjach pomiarowych zlokalizowanych na terenie strefy miasto Łomża (od 2011 strefy podlaskiej).

Rok	Adres stacji pomiarowej, miejsca pomiaru stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszzonego PM10	liczba dni z przekroczeniem normy dobowej
2005 r.	ul. Sikorskiego 48/94	48
2006 r.	ul. Sikorskiego 48/94	58
2007 r.	ul. Sikorskiego 48/94	29
2008 r.	ul. Sikorskiego 48/94	31
2009 r.	ul. Sikorskiego 48/94	55
2010 r.	ul. Sikorskiego 48/94	43
2011 r.	ul. Sikorskiego 48/94	56

Źródło: WIOŚ Białystok

3. Sprawozdanie z realizacji podjętych działań ograniczających emisję substancji do powietrza wyznaczonych w programie.

Zaproponowane do realizacji działania naprawcze w ramach programu ochrony powietrza dotyczą zadań zmierzających do ograniczenia emisji liniowej (budowa i modernizacja dróg oraz dodatkowe czyszczenie ulic i odcinków dróg „na mokro”) oraz powierzchniowej czyli emisji z sektora bytowo-komunalnego (termomodernizacja budynków, wymiana kotłów węglowych na niskoemisyjne oraz wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych lub pomp ciepła, podłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej). Wynika to z faktu, że te rodzaje emisji w największym stopniu odpowiadają za wielkość stężeń imisyjnych w Łomży. Zaproponowane działania naprawcze w Łomży mają być realizowane przez 12 lat (tj. 2009 - 2020). W tym czasie powinny zostać przeprowadzone działania w zakresie redukcji emisji liniowej i powierzchniowej. Zgodnie z przeprowadzonymi obliczeniami konieczne działania będą obejmowały lokale o łącznej powierzchni 48 870 m² (stanowi to ok. 3,6 % zasobów mieszkaniowych w Łomży).

W kolejnych podrozdziałach przedstawiono szczegółowe zestawienie wykonanych już zadań.

3.1 Realizacja zadań w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej.

Realizacja zadań w zakresie organu emisji powierzchniowej obejmowały zadania z zakresu termomodernizacji budynków, wymiany kotłów węglowych na niskoemisyjne oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych lub pomp ciepła.

Tabela 4. Termomodernizacja budynków, wymiana kotłów węglowych na niskoemisyjne oraz wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych lub pomp ciepła.

Środki wydatkowane na realizację zadań	Termomodernizacja budynków i wymiana kotłów węglowych na niskoemisyjne	Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych lub pomp ciepła.
Wartość całkowita zrealizowanych zadań	6 760 376,16 zł.	8 631 081,31 zł.
Dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego	407 141,62 zł.	988 035,14 zł.
Dofinansowanie/dopłata do kredytu ze środków WFOŚiGW w Białymstoku	89 252,70 zł.	-

Źródło: WFOŚiGW w Białymstoku, UMWP w Białymstoku, Urząd Miasta Łomży.

W latach 2009 – 2011 realizowane były też przez MPEC Łomża podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej 31 obiektów o łącznej powierzchni 21 364,58 m². W wyniku tych działań zlikwidowano indywidualne źródła ciepła o łącznej mocy cieplnej ok. 1,5 MW, co dało obniżenie emisji pyłu PM10 o ok. 12,39 Mg/rok.

3.2 Realizacja zadań w zakresie ograniczenia emisji liniowej.

Realizacja zadań w zakresie organu emisji liniowej obejmowała budowę i modernizację dróg.

Tabela 5. Budowa i modernizacji dróg

Nazwa inwestycji	Etapy realizacji	Poniesione koszty 2009-2012 (do 29.02.2012r.)	
Usprawnienie drogowych połączeń regionalnych w granicach m. Łomży:			
1	Przebudowa Al. Piłsudskiego,	zakończona	39 116 880 zł.
	Przebudowa Al. Legionów,	zakończona	
	Przebudowa ul. Spokojnej.	zakończona	
Budowa/Przebudowa odcinków dróg gminnych w mieście:			
2	ul. Polna i ul. Staszica,	zakończona	2 122 500 zł.
	ul. Wiśniowa		
	ul. Senatorska		
	Ul. Sosnowa		
3	Przebudowa ul. Poznańskiej	zakończona	3 973 280
4	Przebudowa ul. Sikorskiego, ul. Szosy do Mężenina, ul. Wojska Polskiego, ul. Browarowa	opracowanie dokumentacji	670 000 zł.

Źródło: Urząd Miasta Łomży.

4. Podsumowanie i wnioski

Zgodnie z art. 94 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) marszałek województwa, co 3 lata, przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska sprawozdanie z realizacji programów ochrony powietrza. *Program ochrony powietrza dla strefy – miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński)* przyjęty przez sejmik Województwa Podlaskiego uchwałą Nr XXVIII/329/09 z dnia 27 kwietnia 2009 r. Przedstawione sprawozdanie jest wypełnieniem nałożonego na marszałka województwa obowiązku prawnego i jest pierwszym sprawozdaniem z realizacji ww. Programu.

Realizacja zaproponowanych w *Program ochrony powietrza dla strefy – miasto Łomża (powiat grodzki łomżyński)* działań przewidziana jest do roku 2020 i dopiero wówczas należy spodziewać się znacznej poprawy jakości powietrza. Dotychczasowe wyniki monitoringu poziomów substancji w powietrzu prowadzonego przez Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku dowodzą iż osiągnięta, w wyniku zrealizowanych już działań, redukcja emisji zanieczyszczeń jest niewystarczająca i konieczne jest kontynuowanie podjętych już działań naprawczych oraz badań monitoringowych w celu osiągnięcia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 w powietrzu.